

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Výtvarná výchova

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	Primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský
Iné	štátna škola

1.Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok).

Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti

v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Hlavný cieľ predmetu

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

Ciele predmetu

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

Špecifické ciele:

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni primárneho vzdelávania sú:

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií. Učiť ho poznať používať jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií. Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel, svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia.

Senzomotorické ciele

Rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovani sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnosného a zážitkového vyučovania.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Vedomosti

Vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka; časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy).

Absolvent primárneho stupňa vzdelania sa naučil:

- základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov, textúr, základných priestorových vzťahoch,
- vedomosti o vlastnostiach a možnostiach používania výtvarných nástrojov a materiálov (ceruzky, fixy, štetce, nožnice, pastózne a vodové farby, suché a voskové/olejové pastely, mäkké modelovacie hmoty, podkladové materiály, jednoduchšie úkony vo výtvarných programoch počítača ...),
- základné vedomosti o vývoji a hlavných kultúrnych typoch písma,
- znalosť základných maliarskych a sochárskych žánrov: krajinomalby, zátišia, portrétu, sochy, reliéfu,
- prvé vedomosti o vzniku filmu – o pohybe obrazu, akcii, filmovej postave,
- prvé vedomosti o architektonickom priestore a tvare,
- vedomosti o krajine svojho okolia, obci, regióne a ich vizuálnych a estetických kvalitách (typy, tvary, kolorit, usporiadanie, prírodniny, prírodné a kultúrne reálie, remeselné tradície).

Zručnosti a spôsobilosti

Formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- tvoriť spontánne i cielene vedené stopy (faktúry) – cieľavedomé významové usmernenie gesta a akcie, za účelom výrazu (nezobrazujúceho, primárneho výrazu samotnej stopy alebo výrazu stopou zobrazeného motívu), realizovať rôzne typy stôp (rôzne druhy línií, škvŕn, odtlačkov, bodov, textúr) na ploche i v modelovacej hmote v závislosti od rôznych nástrojov, rôznych spôsobov ich použitia (prítlak, rýchlosť a smer pohybu, gesto, hravá aktivita a pod.) a rôznych materiálov (pastózna farba, tekutá farba, mäkký a tvrdý kresliaci materiál, rôzne druhy podkladu, rôzne modelovacie hmoty a pod.),
- vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy, i (voľne) podľa videnej skutočnosti – s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov (detailov) a prevažne spontánny výraz; dokázať operovať s tvarmi (doplňať neúplné tvary, zmnožovať

tvary kreslením voľnou rukou, kopírovaním, vytiahnutím pod ľa šablóny, hravo manipulovať s rozmnoženinou, priradovať príbuzné tvary, transformovať predmetný tvar na iný predmetný tvar, písmo na predmetný tvar, geometrický a organický tvar, skladať tvar z rozmanitých prvkov, konštruovať novotvar, narábať s pozitívom a negatívom tvaru - figúra a pozadie,

- vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetlovať a stmavovať farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty (kontrast svetlých a tmavých, doplnkových, teplých a studených farieb) , materiálové kontrasty (tvrdý, mäkký materiál), kontrasty textúry povrchov (drsna, hladká, vzorovaná ...),
- komponovať – vedome umiestňovať tvar (motív) v rôznych častiach plochy formátu,
- vyjadriť rytmus a pohyb prostriedkami kresby, maľby, grafiky, priestorového vytvárania (objekt, model),
- vyjadriť základnú vizuálnu symetriu a asymetriu,
- zvládnuť základné operácie s mierkou / veľkosťou zobrazených tvarov (vzťah väčšie – menšie, vedľa seba – za/pred sebou); vyjadriť priestor prostredníctvom mierky zobrazovaných prvkov
- pokúšať sa o štylizáciu (vlastné poňatie zobrazenia motívu)

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základné motorické úkony (narábanie) s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík, drievko, rydlo, nožnice, šablóna, špachtľa, valček a pod.),
- vytvárať stopy alebo tvary priamym telesným dotykcom (rukou, prstami,
- kresliť prostredníctvom linky a jednoduchého šrafovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb an palete i na obraze; vyfarbovať tvar, plochu viacerými spôsobmi prostredníctvom štetcového rukopisu (napr. šrafúra, pointilizmus, roztieranie, zapúšťanie,)
- zvládnuť jednoduché konštrukčno - technické úkony s materiálmi (krčenie, zohýbanie, trhanie, strihanie, skladanie, vrstvenie a pod.), spájanie materiálov v koláži a v asambláži (vkládanie, lepenie, spínanie, viazanie, drôtovanie a pod.,)
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania (frotáž, dekalk, monotypia, papierorez, sádrorez linorez a pod.),
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov (architektúr) z modulov (skladačka, stavebnica) a improvizovaných materiálov,
- zvládnuť základné operácie na počítači: typograficko - textové, s kresliacimi a maliarskymi nástrojmi (ceruza, guma, štetec, pečiatka, označenie výberu, základné filtre.)

Mentálne spôsobilosti

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- primerane veku pomenovávať postupy a výsledky vlastnej výtvarnej činnosti – motorické akcie, gestá a procesy (trhanie, krčenie, skladanie, strihanie, rezanie, lepenie, spínanie, drôtovanie, viazanie, vkladanie, balenie ... rôzne druhy kreslenia čiary, maľovania plochy, modelovania tvaru, jednoduchej grafickej tlače ...); schopnosť opísať jednoduché technické postupy a znalosť ich výsledného výrazu,
- primerane veku voliť motívy na vyjadrenie zadaných (zvolených) námětov,
- interpretovať psychickú charakteristiku výrazu zobrazeného motívu (smutný, veselý, nahnevaný, sklamaný, dráždivý, ľahostajný a pod.),
- vedome používať významové kontrasty motívov (napr. interpretácia zlého a dobrého tvaru, figurácie a pod.),
- kategorizovať predmety podľa základných znakov (veľkosť, farebnosť, účel, tvarová podobnosť, príslušnosť k významovej množine a pod.),
- priradovať, zmnožovať, preskupovať, spájať a rozpájať prvky na základe zvolených kritérií
- cieľavedome umiestňovať zobrazované prvky vo formáte za účelom vyjadrenia príbehu (myšlienky), radenie vo vývojovom rade (pohyb, komiks, ilustrácia, filmová rozkresba),
- analyticko-synteticky posudzovať rozdielnosti a príbuznosti farieb (tónov a odtieňov), tvarov, materiálov, mierky,
- vedome hľadať a pokúšať sa charakterizovať synestetické vzťahy (farba a tvar voči tónom hudby, chutiam, vôňam a pachom),
- hľadať tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou, dizajnom.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori **tvorivý prístup** – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil iniciatívne svoje vlastné, teda **autentické riešenie**, a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

5. Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Kľúčové pojmy	Metódy a postupy	Formy práce

<p>Výtvarné vyjadrovacie prostriedky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • -lína • farba • plocha, • tvar, • krkváž, • dekalk, • textúra, • komponovanie, • figuratívny motív, • námet, • kresba, • kolorovaná kresba, • akvarel 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové a skúsenostné metódy • hľadanie tvarov v neartikulovanej štruktúre <p>žiaci vytvoria krkváž alebo dostanú hustú textúru línií(napr. krajčírskych strihov z časopisov), v ktorej si vyhľadávajú a kreslia obrysy tvarov, figúr, predmetov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • žiak pod vedením učiteľa objavuje, čo sa na papieri skrýva - vyhľadávačka • žiaci si tvoria svoje dielka doplnovaním, dokreslením hustej siete línií vytvorených pokrčením papiera, prípadne krajčírskych strihov, náhodných čarbaníc s rôznymi motívmi podľa vlastnej fantázie • po individuálnych riešeniach nasleduje slovná interpretácia ukážky: krkváž, dekalky,
<p>Rozvoj fantázie a synestetické podnety</p>	<ul style="list-style-type: none"> • frotáž, • kombinácie z tvarov písmen, • technika obkresľovania, • striekanie (fixírka, sprej), kaligrafia • tvar a priestor • kompozícia • rytmus a pohyb • symetria a asymetria 	<ul style="list-style-type: none"> • demonštračné metódy • pozorovanie • námet vzniká: asociatívnym spôsobom – hrovou činnosťou: na čo sa podobajú písmená, čo z nich možno poskladať... • kombináciou tvarov písmen • techniky: obkresľovanie, striekanie – fixírka, sprej 	<ul style="list-style-type: none"> • kreslenie, sprejovanie (frotážovanie), maľovanie • kombinácie techník, skladanie a strihanie • žiaci manipulujú na formáte papiera s tvarmi písmen (tlačená abeceda) z kartónu • komponované texty, frotážovanie; skladanie papierových sád, tlačených písmen, kombinovanie, otáčanie,

Podnety moderného výtvarného umenia	<ul style="list-style-type: none"> • surrealizmus/fantastický portrét • hieroglyf • pyktogram • symbol • tajná abeceda 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové a skúsenostné metódy • demonštračné metódy • hľadanie tvarov • transformácia 	<ul style="list-style-type: none"> • kreslenie, sprejovanie (frotážovanie), maľovanie • kombinácie techník, skladanie a strihanie
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	<ul style="list-style-type: none"> • koláž 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • demonštračné metódy • strihanie, lepenie, dokresľovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • žiaci pod vedením učiteľa alebo samostatne tvoria svoje dielka
Podnety videa a filmu	<ul style="list-style-type: none"> • filmová postava, kostým, filmové herectvo 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • postavy človeka, kombinácia so zvierat'om, rastlinou 	<ul style="list-style-type: none"> • naratívna téma obsahujúca postavy vo vzťahoch k priestoru
Podnety architektúry	<ul style="list-style-type: none"> • stavebnica • stavba • konštrukcia 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • demonštračné metódy 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna alebo skupinová práca so stavebnicou
Podnety dizajnu	<ul style="list-style-type: none"> • dizajn • pohyblivá hračka 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • demonštračné metódy • rozhovor, diskusia 	<ul style="list-style-type: none"> • kombinácia techník,

Podnety remesiel	<ul style="list-style-type: none"> • klobučníctvo 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • demonštračné metódy • rozhovor • analýza poznatkov 	<ul style="list-style-type: none"> • kombinácia techník
Podnety fotografie	<ul style="list-style-type: none"> • grafický program 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • demonštračné metódy • diskusia 	<ul style="list-style-type: none"> • hry s písmom a textom na počítači
Škola v galérii	<ul style="list-style-type: none"> • triedenie • kategória • porovnávanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • demonštračné metódy • diskusia 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna alebo skupinová práca
Podnety poznávania sveta	<ul style="list-style-type: none"> • rytmus 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové skúsenosti • demonštračné metódy • počúvanie hudby, rozvoj fantázie 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca • kreslenie, frotážovanie • kombinácia techník

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Výtvarná výchova v 1. ročníku ZŠ	<ul style="list-style-type: none"> • Bartko, O. –Fila,R. – • Reistetterová,Z: Výtvarná príprava.SNP, Bratislava 1988 • FILA,R.: Načo nám je umenie. Mladé letá, Bratislava1991 • GERŽOVÁ,J. a kol.: Slovník svetového a slovenského výtvarného umenia druhej polovice 20. storočia. Profil, Bratislava1998 • ROESELOVÁV.: Techniky vo výtvarnej výchove.Sarah , Praha 1996 • Rady a projekty vo výtvarnej výchove. Sarah, Praha 1997 • Prúdy vo výtvarnej výchove, Sarah, Praha 1999 • Linia, farba, tvar vo výtvarnej výchove, Sarah, Praha2004 • ŠTOFKO,M.: Metodika k novej koncepcii výtvarnej výchovy. Bratislava2005 	<p>Edukačné DVD CD: nahrávky o umení metodické príručky CD/DVD prehrávač</p> <p>digitálny fotoaparát datapojektor</p>	<p>odpadový materiál výkresy farebný papier baliaci papier grafický materiál: ceruzky, perá tuš,</p> <p>pastel, drevka, rudka, akvarelové farby, temperové farby, štetce</p>	<p>internet</p> <p>encyklopédie umenia monografie umelcov odborné časopisy, múzy</p> <p>v škole, Profil, Výtvarná výchova ponuka médií televízne kanály: STV2, MTV, Music-Box, Spektrum, Discovery...</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • PhDr. JANKAJOVÁ, M.: Prírodné, tvorivé a dekoratívne modelovanie • KOVÁČOVÁ, E.: Urob si bábiky a panáky. • ŠTEVONKOVÁ, M.: Urob si z papiera. • Detské časopisy a publikácie • ilustrácie • umelecké diela 			
--	--	--	--	--

7. Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Hodnotenie výchov na prvom stupni má v prvom rade funkciu pozitívne motivovať žiaka a usmerniť jeho osobnostný vývoj. Tu musí učiteľ brať ohľad na jeho schopnosti, nadanie, ambície, vynaložené úsilie...

Nehodnotíme len výsledok činnosti, ale celý proces a prístup žiaka k činnostiam z hľadiska tvorivosti, uplatnenie vlastných inovatívnych nápadov, otvorenosť voči experimentovaniu, skúšanie iných, svojských riešení, cieľavedomosť, snahu, spokojnosť dieťaťa s vlastným výkonom, jeho záujem o sebavyjadrovanie.

Pri hodnotení žiaka má prednosť porovnávanie jeho výkonu s predchádzajúcimi výkonmi pred porovnávaním s výkonmi iných žiakov.

Snažíme sa hodnotiť pozitívne, zlá známka by mohla dieťa demotivovať, potlačiť jeho túžbu o sebavyjadrenie.

1 – Výborný

Žiak je iniciatívny a tvorivý, schopný uplatniť vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, vie vyjadriť veku primerané postoje, ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov na vynikajúcej úrovni. Žiak dokáže veku primerane pomenúvať a interpretovať svoje zážitky z činnosti a ich výsledky, preukazuje vedomosti z danej oblasti primerane edukačným úlohám v danom ročníku,

dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom, názorom a výkonom iných.

2 – Chváľitebný

Žiak je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý, vie vyjadriť veku primerané postoje, s pomocou učiteľa ovláda zručnosti podľa požiadaviek ročníkových kompetencií a štandardov, na základe podnetných otázok dokáže vyjadrovať svoje názory, vedomosti a pocity. Snaží sa chyby a nedostatky odstrániť.

3- Dobrý

Žiak realizuje edukačné úlohy priemerne alebo na nízkej úrovni, slabo prejavuje záujem a toleranciu, nerozširuje svoju flexibilitu, podlieha stereotypom a predsudkom a s veľkými ťažkosťami aplikuje získané kompetencie a poznatky. Svoje názory, vedomosti a pocity nevie vyjadriť. Nedostatky vo svojej práci dokáže opraviť alebo odstrániť ani s pomocou učiteľa.

4-Dostatočný

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby a myslenie nie je tvorivé. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa prejavujú nedostatky, grafický prejav je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby vie žiak s pomocou učiteľa korigovať.

5-Nedostatočný

Žiak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné medzery. Jeho zručnosť vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti má podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Kvalita výsledkov jeho činnosti a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa.

Hodnotenia žiakov počas dištančného vzdelávania

Hodnotenie žiakov počas dištančného vyučovania sa podriadiť vždy konkrétnemu usmerneniu na hodnotenie žiakov základných škôl v čase mimoriadnej situácie spôsobenej prerušením vyučovania v školách vydaným ministerstvom školstva a zároveň posúdeniu a zváženiu všetkých okolností členmi MZ spoločenskovedných predmetov.

MZ spoločenskovedných predmetov v rámci možností v danej situácii zabezpečí, aby žiaci mali možnosť dosiahnuť postačujúce portfólio podkladov na hodnotenie. Rozsah portfólia si určí učiteľ v každej triede zvlášť s prihliadnutím na individuálne možnosti jednotlivých žiakov

a priebežne o ňom žiakov informuje prostredníctvom EduPage. Do portfólia sa zahŕňa najmä vypracovanie zadaných domácich úloh a odoslanie na kontrolu v určenom termíne, práca na projektoch, aktívna účasť na online hodinách.

Ak budú vytvorené podmienky na dosiahnutie tohto cieľa, žiaci budú hodnotení známkami v súlade s kritériami uvedeného hodnotenia.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia (dve hodnotiace obdobia) v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka budeme pri ich hodnotení a klasifikácii postupovať podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

8. Obsah vzdelávania

Oblasť: UMENIE A KULTÚRA

Predmet: Výtvarná výchova

Počet hodín v ročníku: 2 hodiny týždenne/ 66 hodín ročne

Tematický celok	Výkonový štandard	Obsahový štandard	Počet hodín	Prierezové témy
Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoriť škvrnky - rozlíšiť v škvrne významovo čitateľný tvar - vyhľadať v textúre čiar tvary podľa svojich predstáv - pomenovať objavené tvary - pomenovať tóny základných farieb - rozlíšiť svetlé a tmavé farebné tóny - rozlíšiť priamku od krivky 	<p>škvrna (vytvorená napr. odtlačaním farby (dekalk), rozlievaním, zapúšťaním do mokrého podkladu, rozfúkavaním) – náhodný tvar, jeho dopĺňanie na významový, zobrazujúci tvar (podľa predstavivosti žiaka)</p> <p>náhodné čiary alebo tvary (dokresľovanie alebo domal'ovanie škvrnky, odtlačku farby, čarbanice, pokrčeného papiera – krkváže a pod.)</p>	12	<p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p> <p>Ochrana života a zdravia</p> <p>Dopravná výchova-výchova k bezpečnosti</p>

		obrys (výtvorné zobrazenie obrysov tvarov predmetov, figúr) základné tóny farieb, druhotné (vymiešané) tóny, teplé a studené farby		v cestnej premávke
Rozvoj fantázie a synestetické podnety	-výtvorne zobrazíť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému - nakresliť predmety na základe hmatového vnemu - pomenovať charakter rôznych povrchov podľa hmatového vnemu	fantazijné kreslenie fantazijné maľovanie fantazijné modelovanie tvar a hmat (napr. ohmatávanie tvarov predmetov skrytých pod dekou, alebo kreslenie so zaviazanými očami ...) povrch predmetu	12	Enviromentálna výchova
Podnety moderného výtvorného umenia	-použiť rôzne kresliarske (maliarske) nástroje - vyjadriť výtvorné stopy (nástroja materiálu, gesta) prostredníctvom hravej akcie - vytvoriť objekt zo zvolených materiálov	fíkanie, liatie, odtlačanie, kvapkanie, roztieranie, rozfúkavanie... farebnej hmoty stopa kresliaceho (maliarskeho) nástroja (využitie vlastností rôznych nástrojov) stopa gesta (rôzne druhy stôp/čiar/t'ahov) odpadový materiál objekt ukážky: akčná maľba	10	Mediálna výchova Enviromentálna výchova
Výtvorné činnosti inšpirované dejinami umenia	-namaľovať svoju predstavu inšpirovanú pravekým umením	praveké jaskynné maľby (motívy) materiál, nástroje, podklad v tvorbe pravekých ľudí hra na pravekého umelca - tvorba artefaktu limitovaného motívom a technikou	4	Multikultúrna výchova

Škola v galérii	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne vyjadriť rôzne výrazy tváre 	<p>výraz portréту (maľba, socha, fotografia) – v priestoroch galérie, alternatívne vo virtuálnej galérii na internete</p> <p>akčné napodobnenie výrazu portréту (grimasa, performancia ...)</p> <p>výtvarná interpretácia výrazu (kresba, maľba ...)</p>	4	<p>Mediálna výchova</p> <p>Regionálna výchova a ľudová kultúra</p>
Podnety architektúry	<ul style="list-style-type: none"> - zobrazit' architektúru podľa vlastnej fantázie - porozprávať o zobrazenej architektúre 	<p>rozprávková architektúra (maľba, kresba, modelovanie, objekt – skladanie, lepenie, strihanie...)</p> <p>fantastické motívy v architektúre</p> <p>architektúra v rozprávkach (animácie, ilustrácie, filmy)</p>	4	Regionálna výchova a ľudová kultúra
Podnety fotografie	<ul style="list-style-type: none"> - doplniť fotografický podklad podľa vlastnej fantázie 	<p>fotografia (napríklad z časopisu)</p> <p>zásah do kompozície fotografie, jej doplnenie, prekreslenie, premaľovanie</p> <p>kolorovanie, dokomponovanie</p>	4	Výchova k manželstvu a rodičovstvu
Podnety videa a filmu	<ul style="list-style-type: none"> - porozprávať o akcii v uvedenej ukážke filmu - výtvarne interpretovať vybranú akciu z filmovej ukážky 	<p>krátka ukážka z vybraného filmu, (groteska)</p> <p>pohyblivý obraz – akcia vo filme (videu)</p> <p>výtvarné spracovanie akcie/pohybu</p>	4	Mediálna výchova
Podnety dizajnu a remesiel	<ul style="list-style-type: none"> - nakresliť dizajn podľa svojej fantázie - porozprávať o nakreslenom 	<p>nezvyčajný, fantastický nábytok, alebo nábytok s nezvyčajnými funkciami (napr. hojdanie, skákanie, kotúľanie, preklápanie, skladanie a rozkladanie – aplikované na typ stoličky, posteľe, skrine, lampy a pod.)</p> <p>alt. nezvyčajný odevný doplnok</p> <p>alt. fantastický stroj</p>	4	<p>Mediálna výchova</p> <p>Multikultúrna výchova</p>

Podnety poznávania sveta	- výtvarne reagovať na písmená abecedy	oživené písmená tvary písmen (tlačených, písaných, veľkých, malých) figuratívna kompozícia z tvarov písmen	8	Dopravná výchova-výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
---------------------------------	--	---	---	---

Aktualizovala: Mgr. Janka Kormaňáková, august 2022